

Sygn. akt IV CSK 219/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa R. G.
przeciwko D. G. i W. G.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 października 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanych
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 23 października 2014 r., sygn. akt I ACa 335/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwani D.G. i W.G. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 23 października 2014 r., którym po ponownym rozpoznaniu sprawy zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 24 maja 2013 r., poprzez utrzymanie w mocy wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 20 grudnia 2006 r. co do kwoty 81.476,79 zł z odsetkami i którym uchylono go w mocy w zakresie oddalającym powództwo co do kwoty 34.234,83 zł z odsetkami.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Pozwani oparli wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1

pkt 1 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne:

- 1) Czy w przypadku zgodnego zamiaru stron, w ustnej umowie o dzieło, [gdy] strony umówiły się o wynagrodzenie ryczałtowe, a przyjęty przez strony sposób wynagrodzenia w oparciu o okoliczności faktyczne potwierdzony został opinią biegłego sądowego - że jedynym zachowaniem stron było wykonanie ustnej umowy i jej rozliczenie według zasad przyjętych dla rozliczenia wynagrodzenia ryczałtowego – a strony do czasu zakończenia realizacji umowy nie zmieniły wcześniej przyjętych postanowień umowy w tym zakresie, dopuszczalnym jest ukształtowanie innego rodzaju wynagrodzenia wyrokiem sądu w oparciu o art. 628 k.c. po wykonaniu umowy?;
- 2) Czy uprawnionym jest sąd drugiej instancji do kwestionowania oceny ustaleń prawnych i faktycznych, dokonanych przez sąd pierwszej instancji w oparciu o art. 233 k.p.c. istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy w przedmiocie rodzaju wynagrodzenia za wykonanie dzieła, jeśli sąd ten, posiłkując się wiedzą specjalistyczną – opiniami biegłych sądowych powołanych w sprawie, którzy jednoznacznie stwierdzili i przyjęli, że w świetle posiadanej przez nich wiedzy, gdyby strony ustaliły wynagrodzenie kosztorysowe, to wówczas powód zobowiązany był do prowadzenia księgi obmiarów, ze wszystkimi negatywnymi następstwami jej nieprowadzenia, a sposób rozliczenia był właściwy dla rozliczenia ryczałtowego?;
- 3) Czy uprawnionym był Sąd Apelacyjny w Gdańsku do dokonywania rozstrzygnięć o sposobie i kolejności zarachowania (zaliczenia) zapłaconych przez pozwanych wierzytelności, w sytuacji gdy nie została rozstrzygnięta istota sprawy, dotycząca wysokości wynagrodzenia za poszczególne zakres przedmiotowy realizacji przedmiotu umowy o dzieło, mający na uwadze wykonanie instalacji elektrycznych i sanitarnych, w sytuacji określonej fakturami VAT powoda, bez wskazania i podporządkowania kwot objętych treścią wystawionych faktur VAT do i dla poszczególnych instalacji, a pozwany jako dłużnik wskazał, jakie wierzytelności zostały zaspokojone,

a wierzyciel zaliczył otrzymanie świadczenia na poczet tych wierzytelności, co czyniło nieskutecznym odmienne zarachowanie przez powoda w toku postępowania w świetle art. 451 k.c.?

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które wiąże się z określonym przepisem prawnym i ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności, uzasadniających przyjęcie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Skarga kasacyjna w tej części powyższym wymaganiom. Po pierwsze Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę na nieodpowiedniość sformułowania zagadnienia prawnego w formie pytań rozstrzygnięcia, czyli wymuszających odpowiedź „tak” lub „nie” na hipotetyczną sytuację zarysowaną przez skarżącego. Prawidłowo skonstruowane uzasadnienie proponowanego zagadnienia prawnego powinno przypominać zagadnienie formułowane przez sądy powszechne na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12; z dnia 6 lutego 2014 r., I UK 398/13; z dnia 2 grudnia 2011 r., III SK 28/11 - nie publ.). Po drugie brak przedstawienia pogłębionej argumentacji prawnej na poparcie różnych, możliwych do przyjęcia, sposobów rozstrzygnięcia sformułowanych zagadnień. Pozwani nie wskazali również własnego stanowiska w przedmiocie sposobu ich rozwiązania. Ponadto wypada wspomnieć, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. skarga kasacyjna nie może zostać oparta na podstawie zarzutów związanych z ustalaniem faktów lub oceną dowodów. Nadmierna kazuistyka przedstawionych pytań oznacza, że Sąd

Najwyższy musiałby oprzeć się na samodzielnie skonstruowanej przez pozwanych podstawie faktycznej rozstrzygnięcia, co jest niedopuszczalne.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

Wniosek strony powodowej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego został sformułowany w odniesieniu do etapu merytorycznego rozpoznawania skargi, stąd nie może stanowić podstawy uwzględnienia na etapie postępowania w przedmiocie przedsądu.